

Forekomst af vold og trusler blandt sygeplejersker

- 14% af de regionalansatte og 9% af de kommunalt ansatte har oplevet slag, spark, bid eller benspænd de seneste 12 måneder. Denne andel er uændret siden 2012.
- Hver femte af sygeplejerskerne har oplevet forbigående psykiske følger af seneste voldsepisode, og 7% rapporterer forbigående fysiske følger af seneste voldsepisode.

Forekomst af vold og trusler om vold

Overordnet set har 36% af de regionalansatte og kommunalt ansatte sygeplejersker været udsat for en eller flere voldstyper seneste 12 måneder, jf. tabel 1.

Verbale trusler eller truende adfærd er den voldstype som flest sygeplejersker har været udsat for (33% af de regionalansatte og 36% af de kommunalt ansatte). 14% af de regionalansatte har oplevet slag, spark, bid eller benspænd. Tilsvarende andel blandt sygeplejersker ansat i kommunerne er knap hver tiende (9%). Ganske få har været udsat for skriftlige trusler og førtilighedstruende/livstruende vold.

Tabel 1. Hvilken voldstype har sygeplejerskerne været udsat de seneste 12 måneder

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
En eller flere voldstyper	36%	37%	36%
Verbale trusler eller truende adfærd (fx ukvemsord, vredesudbrud, blive trængt op i en krog)	33%	36%	34%
Skriftlige trusler (fx trusler via mail, SMS, facebook) *	1%	2%	1%
Slag, spark, bid, benspænd *	14%	9%	12%
Førtilighedstruende eller livstruende vold (fx kvælningsforsøg, knivstik)	0,5%	0,3%	0,4%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. * står for en signifikant forskel mellem sektorerne, da $p < 0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Udvikling i forekomsten af fysisk vold fra 2012 til 2015

Sammenholdes aktuelle resultater med resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse fra 2012 finder vi, at forekomsten af fysisk vold er uændret for de regionalt og kommunalt ansatte sygeplejersker. Dette fremgår af tabel 2.

15% af de regionalansatte sygeplejersker oplevede fysisk vold en eller flere gange løbet af det seneste år i 2012. Denne andel er 14% i 2015. Denne udvikling ligger inden for den statistiske usikkerhed, og kan derfor ikke betragtes som et fald. Samme fund gør sig gældende for gruppen af kommunalt ansatte sygeplejersker. For alle beskæftigede (dvs. alle sektorer og stillingstyper) er forekomsten af fysisk vold ligeså uændret fra 13% i 2012 til 12% i 2015.

Tabel 2. Udvikling i forekomsten af "Slag, spark, bid, benspænd" fra 2012 til 2015

	Regionalt ansatte		Kommunalt ansatte		Alle beskæftigede	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Fysisk vold	15%	14%	10%	9%	13%	12%
... Slag, spark, bid, benspænd	15%	14%	10%	9%	12%	12%
... Førlighedstruende eller livstruende vold	1,6%	0,5%	1%	0,3%	1%	0,5%

Anm. Grupperne "Regionalt ansatte" og "kommunalt ansatte" indeholder kun sygeplejersker i basis- og specialstilling, mens "Alle beskæftigede" indeholder alle stillingstyper ansat i alle sektorer. De to undersøgelser som der sammenlignes imellem er baseret på to forskellige undersøgelser (SATH-undersøgelsen og panelundersøgelse), men det vurderes kun at påvirke resultaterne i marginal grad.

Kilde: SATH 2012 og DSR analyse/MEGAFON

De voldsramte sygeplejersker som har oplevet verbale trusler eller truende adfærd seneste 12 måneder, oplever i gennemsnit denne vold 5,5 gange over et år. For de der har oplevet 'slag, spark, bid, benspænd', sker dette i gennemsnit 2,8 gange over et år, jf. tabel 3.

Tabel 3. Det gennemsnitlige antal gange sygeplejersker har været udsat for vold seneste 12 måneder

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
Verbale trusler eller truende adfærd (fx ukvemsord) *	5,8	4,9	5,5
Skriftlige trusler (fx trusler via mail, SMS, facebook) **	3,1	2,7	2,9
Slag, spark, bid, benspænd ***	2,7	3,6	2,8

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er for få der har oplevet "Førlighedstruende eller livstruende vold" til at rapportere antal gange sygeplejerskerne har været udsat for denne voldstype. * 3 outliers over 100 hændelser er sorteret fra, n=506 ** Ingen outliers over 10 hændelser er sorteret fra, n=20 *** 1 outliers over 30 hændelser er sorteret fra, n=184. Der er ingen signifikante forskelle mellem sektorerne. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Hvilken type vold eller trusler blev sygeplejerskerne udsat for sidste gang?

Sygeplejersker der har været udsat for en eller flere typer vold er spurgt til hvilken voldstype de sidst blev udsat for. Til dette spørgsmål angav 81% af de regionaltansatte sygeplejersker verbale trusler eller truende adfærd, og 18% angav fysisk vold (slag, spark, bid, benspænd). 89% af de kommunalt ansatte sygeplejersker angiver verbale trusler eller truende adfærd og 9% angav 'slag, spark, bid, benspænd' som seneste voldstype, de blev udsat for, jf. tabel 4.

Tabel 4. Hvilken type vold eller trusler blev du udsat for sidste gang?

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
Verbale trusler eller truende adfærd (fx ukvemsord, vredesudbrud, blive trængt op i en krog)	81%	89%	83%
Skriftlige trusler (fx trusler via mail, SMS, facebook)	0%	1%	1%
Slag, spark, bid, benspænd	18%	9%	15%
Førlighedstruende eller livstruende vold	1%	1%	1%
Total	100%	100%	100%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er ikke signifikant forskel mellem sektorerne. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Omstændigheder relateret til voldshændelsen¹

Sygeplejersker der senest oplevede verbale trusler, oplevede primært denne trussel ansigt til ansigt med krænkeren (83%). 14% oplevede dette telefonisk.

Tabel 5. Hvor foregik den seneste verbale trussel, som du var udsat for?

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
Ansigt til ansigt	86%	74%	83%
Telefonisk	11%	23%	14%
Andet	1%	2%	2%
Ved ikke/husker ikke	2%	2%	2%
Total	100%	100%	100%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstilling ansat i kommuner eller regioner. Der er signifikant forskel mellem sektorerne, da $p < 0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

De sygeplejersker der angiver, at de har været udsat for en eller flere voldshændelser (inkl. trusler) er spurgt ind til omstændighederne ved seneste voldsepisode. Af tabel 6 fremgår det at stort set alle oplevede volden i deres arbejdstid.

Tabel 6. I hvilket tidsrum skete den seneste hændelse?

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
I min arbejdstid	100%	99%	99%
I min fritid	0%	0%	0%
Ved ikke/husker ikke	0%	1%	1%
Total	100%	100%	100%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstillinger. Ingen signifikant forskel sektorerne. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

For de regionaltansatte forekommer halvdelen af voldsepisoderne i en dagvagt. For de kommunalt ansatte forekommer 80% af volden i en dagvagt, mens 12% sker i aftenvagter.

Tabel 7. I hvilken vagttype blev du sidste gang udsat for vold eller trusler om vold?

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
I en dagvagt	48%	80%	57%
I en aftenvagt	27%	12%	23%
I en nattevagt	14%	4%	12%
Ved ikke/husker ikke	10%	4%	8%
Total	100%	100%	100%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstillinger. Der er signifikant forskel mellem sektorerne, da $p < 0,05$. Kilde: DSR analyse/MEGAFON

¹ Da der kun er ganske få sygeplejersker der har oplevet skriftelige trusler, er der for få besvarelser til at rapportere spørgsmålene: Hvor foregik den seneste skriftlige trussel, som du var udsat for? Og Hvem eller hvad var den seneste skriftlige trussel rettet imod?

Følgervirkninger af volden og truslerne

3% af de voldsramte sygeplejersker har været sygemeldt mindst en dag pga. seneste hændelse.

Tabel 8. Har du været sygemeldt mindst en dag pga. seneste hændelse?

	Regionalt ansatte	Kommunalt ansatte	Total
Ja	3%	3%	3%
Nej	97%	97%	97%
Ved ikke/husker ikke	0%	0%	0%
Total	100%	100%	100%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstillinger. Ingen signifikant forskel mellem sektorerne.
Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Hver femte af sygeplejerskerne har oplevet forbigående psykiske følgervirkninger af seneste voldsepisode, og 7% rapporterer forbigående fysiske følgervirkninger (tabel 9). Stort set ingen angiver permanente fysiske eller psykiske følgervirkninger.

Tabel 9. Har du haft følgervirkninger af seneste hændelse?

	Psykiske følgervirkninger			Fysiske følgervirkninger		
	DR	KL	Total	DR	KL	Total
Ja, permanente	0,5%	0%	0,4%	0,3%	0%	0,2%
Ja, forbigående	21%	20%	21%	9%	5%	7%
Nej	77%	80%	78%	90%	95%	92%
Ved ikke/husker ikke	2%	0%	1%	1%	0%	1%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Anm. Tallet inkluderer sygeplejersker i basis- og specialstillinger. Ingen signifikant forskel mellem sektorerne.
Kilde: DSR analyse/MEGAFON

Metode

Undersøgelsen for 2015 (medlemspanel). Undersøgelsen er gennemført i perioden 24. marts - 8. april 2015 på Dansk Sygeplejeråds medlemspanel hos MEGAFON. 2.264 besvarede ud af 4.218 inviterede. Svarprocenten for undersøgelsen var 54%. I undersøgelsen er der spurgt til sygeplejersker erfaringer med vold og trusler samt hvorvidt der har været følger af volden.

For alle tabeller gælder, at data er uvægtet, da undergrupperne "basissygeplejersker" og "sygeplejersker i specialistfunktion" i "regionerne" eller "kommunerne" er udvalgt (n=1.489). I alt er der 1.090 regionalt ansatte sygeplejersker, der sammenlignes med 399 kommunalt ansatte sygeplejersker. "Alle beskæftigede" (n=1.898) som er vægtet.

Undersøgelsen for 2012 (SATH). I tabel 2 anvendes resultater fra DSR's store arbejdsmiljøundersøgelse SATH 2012. Spørgsmålene om fysisk vold er i de to undersøgelser sammenlignelige. SATH 2012 er gennemført i perioden 30. april - 30. juli 2012. I alt har 3496 besvaret undersøgelsen af de 6632 inviterede, hvilket udgør en samlet besvarelse på 55%. En del af deltagerne er ikke i beskæftigelse, og er frasorteret fra analysen i dette notat.

For tabel 2 gælder, at data i kolonnerne "regionalt ansatte" (n=1.553) og "kommunalt ansatte" (n=489) er uvægte da udtrækkene er baseret på undergrupper, mens data i kolonnen "Alle beskæftigede" (n=3.005) er vægtet.